

Проект змін до Конституції України
та проект закону

Про місцеве самоврядування

етап реалізації
Концепції реформування місцевого самоврядування
та територіальної організації влади
в Україні

АНАТОЛІЙ ТКАЧУК

2014

На першому етапі передбачається:

у першочерговому порядку внести до Конституції України зміни щодо утворення виконавчих органів обласних і районних рад та розподілу повноважень між ними

законодавчо врегулювати систему адміністративно-територіального устрою

змодельовати адміністративно-територіальні одиниці в регіонах та завершити формування пропозицій щодо нової системи адміністративно-територіального устрою України

завершити формування законодавчої бази з питань діяльності органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на новій територіальній основі з визначенням їх повноважень та ресурсного забезпечення відповідно до вимог цієї Концепції

2014

Основні результати реформи, які ми хочемо отримати

Українці отримають можливість обирати місцеву владу, спроможну вирішувати їхні місцеві проблеми завдяки тому, що:

Всі громади отримають однакові повноваження, які забезпечуватимуться ресурсами

Всі представницькі органи місцевого самоврядування матимуть власні виконавчі органи

Місцеві державні адміністрації не виконуватимуть функції виконавчих органів районних та обласних рад.

Зникнуть “складні громади”

Ради громад отримають право на регулювання податків, які прив’язані до території і є місцевими

Громади отримають нові повноваження у сфері охорони порядку

Області зможуть планувати і здійснювати заходи з регіонального розвитку

Логіка змін до Конституції

Мінімально необхідні

Без втручання до розділів, зміни до яких підлягають затвердженню референдумом

Визначають струнку систему АТУ

Визначають систему органів місцевого самоврядування на усіх рівнях АТУ

Позбавляють місцеві державні адміністрації невластивих функцій

Змінюються статті Конституції

ст. 85, 106 Верховна Рада позбавляється права на дострокове припинення рад, натомість Президент отримує право розпуску рад та призначення державних уповноважених

ст. 118-119 перетворення МДА в наглядово-координуючі органи – Голови МДА

ст. 132-133 упорядкування АТУ, створення трьохланкової системи, визначення громади, як базової АТО

ст. 140 визначається система органів МС

ст. 141 регулюються питання формування ОМС

ст. 142, 143 фінанси та делеговані повноваження

ст. 144 рішення ОМС та державний контроль за рішеннями

Особливості концепції законопроекту *(наближення до кодексу)*

Єдиним суб'єктом місцевого самоврядування в Україні є територіальна громада, яка у розумінні цього закону являє собою сукупність жителів поселень первинної ланки адміністративно-територіального устрою – громади

На рівні громади, (юрособи публічного права) діють такі органи місцевого самоврядування – **рада, виконком, голова громади**

На рівні **районів** та **областей** існують органи самоврядування – відповідні **ради** та їх **виконкоми**. Проте ці органи не є результатом самоврядування району чи області. Ради – представляють спільні інтереси громад відповідно району та області, при регулюванні питань, які відповідно до принципу субсидіарності не можуть бути реалізованими на рівні громад

Розмежування компетенції у законопроекті зроблено власне між трьома рівнями: громада, район та область

Місцеве самоврядування, відповідно до цього проекту, має визначену територіальну основу – всю територію відповідної адміністративно-територіальної одиниці; визначену компетенцію; принципи забезпечення ресурсами, а також види відповідальності перед жителями громад та державою

Новели проекту закону про місцеве самоврядування в редакції 01.08.2014

- Надання громаді статусу юридичної особи
- Включення до закону правових норм, що сьогодні визначені у інших законах
- Визначення компетенції громади, як носія місцевого самоврядування
- Регулювання права на створення управи та запровадження посади старости поселення
- Державна реєстрація актів органів місцевого самоврядування та державний нагляд над законністю
- Право власності районних та обласних рад
- Встановлюються вимоги до бюджетного законодавства в частині місцевих бюджетів
- Детально регулюється питання припинення ОМС за значні порушення (реагування на сепаратизм)

Особливого обговорення вимагає розділ IV “компетенції”

Пропонуємо провести широке обговорення компетенцій на окремому засіданні робочої групи експертів та представників асоціацій місцевого самоврядування

Повноваження громади

загальна початкова та середня освіта, дошкільна освіта, позашкільна освіта

первинна та профілактична медико-санітарна допомога, швидка медична допомога, стоматологічна допомога

ветеринарна допомога

програми в галузі культури та відпочинку – підтримка діяльності закладів культури, крім тих, що віднесені до регіонального та державного рівня, культурні та мистецькі програми, підтримка народних промислів

місцеві молодіжні програми, підтримка програм туризму, фізичної культури та масового спорту, організація місць відпочинку

програми соціальної допомоги – утримання територіальних центрів соціального обслуговування населення, програми соціальної допомоги, в тому числі забезпечення соціальним житлом; підтримка будинків-інтернатів для осіб похилого віку, дитячі будинки сімейного типу та прийомні сім'ї, участь в програмі забезпечення доступного житла

Повноваження громади (продовження)

- - містобудування та архітектура: розробка та реалізація Генерального плану громади, ведення містобудівного кадастру, надання єдиних умов та обмежень забудови земельних ділянок;
- - будівництво, ремонт та утримання доріг місцевого значення, вулиць, площ, організація дорожнього руху на них;
- - організація місцевого громадського транспорту;
- - контроль у сфері експлуатації житла;
- - організація надання комунальних послуг – водопостачання, водовідведення, тепlopостачання, утилізація твердих побутових відходів;
- - озеленення та благоустрій території, утримання кладовищ;
- - охорона навколишнього середовища, екологічні програми;
- - землеустрій - вирішення питань землевідведення, ведення земельно-кадастрової документації, визначення цільового призначення землі в порядку, визначеному законом;
- - місцева пожежна та рятувальна служби;
- - забезпечення громадського порядку,
- - управління комунальним майном громади, ведення місцевого архіву;
- - інші питання місцевого значення, не віднесені до компетенції органів виконавчої влади чи органів місцевого самоврядування адміністративно-територіальних одиниць інших рівнів адміністративно-територіального устрою за рішенням ради громади.

Повноваження ОМС району

програми в галузі освіти: школи-інтернати загального профілю, загальноосвітні школи-інтернати для дітей-сиріт та які позбавлені піклування батьків, дитячі будинки

програми в галузі охорони здоров'я: лікарні широкого профілю, пологові будинки, програми медико-санітарної освіти

програми в галузі соціальної допомоги: притулки для неповнолітніх

програми розвитку фізичної культури і спорту: утримання та навчально-тренувальна робота дитячо-юнацьких спортивних шкіл всіх типів, заходи з фізичної культури і спорту та фінансова підтримка організацій фізкультурно-спортивної спрямованості і спортивних споруд місцевого значення

Повноваження ОМС області

Програми в галузі освіти: спеціалізовані школи-інтернати, підтримка закладів професійно-технічної освіти, інститути післядипломної освіти вчителів, центри і заходи з підвищення кваліфікації службовців місцевого самоврядування

Програми в галузі охорони здоров'я: спеціалізовану стаціонарну допомогу, госпіталі для інвалідів Великої Вітчизняної війни, станції переливання крові, санаторно-курортну допомога

Програми в галузі культури: регіональні бібліотеки, музеї, виставки, філармонії, палаци культури, підтримка музичних колективів

Державні програми з інвалідного спорту і реабілітації

Програми розвитку регіону: регіональні інвестиційні програми соціального розвитку, підтримки економічної активності, програми транскордонного співробітництва, тощо

Пропозиції щодо алгоритму подальшої роботи над проектом

Проект зробити доступним до ознайомлення та подання пропозицій

Продовжити на експертному рівні обговорення компетенційних та процедурних норм

Відпрацювати проект закону про голів МДА у збалансуванні із цим проектом.

Обговорити на більш публічному заході два законопроекти ЗМС та ГМДА

Готувати проект закону про АТУ

